

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS ŠALČININKŲ PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO
PACIENTO ASMENS IR SVEIKATOS INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMO
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Paciento asmens ir sveikatos informacijos konfidencialumo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Viešosios įstaigos Šalčininkų pirminės sveikatos priežiūros centro (toliau – Įstaiga) privatumo ir konfidencialumo politiką, pacientų duomenų rinkimo, naudojimo, atskleidimo tvarką, paciento teisės į privatumą įgyvendinimą ir nuasmenintų duomenų naudojimą.
2. Įstaiga stengiasi išlaikyti aukščiausią visos paciento informacijos, susijusios su sveikata, konfidencialumo ir paciento privataus gyvenimo neliečiamumo laipsnį. Informacija apie paciento gyvenimo faktus renkama tik su paciento sutikimu ir tuo atveju, kai tai yra būtina ligai diagnozuoti, gydyti ar pacientui slaugyti. Pacientams sudaroma galimybė sveikatos informaciją teikti tik gydytojui, nedalyvaujant kitam medicinos personalui.
3. Visa paciento informacija laikoma griežtai konfidencialia ir ja gali naudotis tik tie, kuriems ji reikalinga pagal jų pareigas ir atsakomybes. Konfidencialia laikoma visa žodinė, rašytinė ar vaizdinė paciento informacija, sukurta Įstaigoje ar gauta iš kitų sveikatos priežiūros teikėjų, leidžianti identifikuoti konkretų pacientą. Konfidencialia informacija laikoma informacija nurodyta paciento medicinos dokumentuose, kituose dokumentuose (raštuose, pažymose ir pan.) ir bet kokiose kitose laikmenose (įskaitant kompiuterines) ir duomenų bazes, kuriose yra saugoma informacija apie pacientą. Ši informacija laikoma konfidencialia ir po paciento mirties.
4. Su Aprašu susiję teisės aktai:
 - 4.1. Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas.
 - 4.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. vasario 1 d. įsakymas Nr. 65 „Dėl informacijos apie pacientą valstybės institucijoms ir kitoms įstaigoms teikimo tvarkos patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais.

**II SKYRIUS
PACIENTO DUOMENŲ RINKIMAS**

5. Pacientui atvykus į Įstaigą, registratūros darbuotojai iš pacientų renka tik duomenis, numatytus vidaus norminiuose teisės aktuose. Paciento asmens duomenų rinkimas vyksta taip, kad pokalbio negalėtų išgirsti pašaliniai asmenys.
6. Gydytojo apžiūra vyksta atskirame kabinete, kur užtikrinama, kad pokalbis nebūtų girdimas laukiamajame ir kad pokalbyje dalyvautų tik pacientas ir gydytojas. Esant poreikiui gydytojas paslaugų teikimui pasitelkia slaugytoją, tačiau pacientui sudaroma galimybė jautrią sveikatos informaciją pateikti tik gydytojui. Renkant asmens duomenis iš paciento (apie sveikatą, persirgtas ligas, atliktas operacijas, vartotus ir vartojamus vaistus, alergines reakcijas, genetinį paveldimumą ir pan.) jam turi būti paaiškinta, kad gauti duomenys bus laikomi konfidencialiais ir yra reikalingi tinkamai suteikti sveikatos priežiūros paslaugas.
7. Paciento sveikatos informacija gali būti renkama iš paciento artimųjų, tačiau tik paciento sutikimu. Paciento sveikatos informacija gali būti gaunama iš kitų sveikatos priežiūros įstaigų teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Gydytojai privalo rinkti tik tą sveikatos informaciją, kuri reikalinga teikti pacientui sveikatos priežiūros paslaugas, tuo pačiu užtikrinant, kad būtų surinkta visa informacija, reikalinga kokybiškų paslaugų teikimui.
9. Paciento pateiktą informaciją gydytojas surašo į jo paciento sveikatos istoriją. Į sveikatos istoriją įtraukiama ir sveikatos informacija, gaunama telefoninių pokalbių su pacientu metu ar gaunama el. paštu, jeigu ji turi tiesioginį poveikį paciento sveikatos priežiūrai.

III SKYRIUS

PACIENTO INFORMACIJOS NAUDOJIMAS

10. Įstaiga yra numaciusi priemones apsaugoti visą paciento informaciją nuo bet kokio tyčinio ar netyčinio naudojimo ar atskleidimo, taip pat riboja atsitiktinį naudojimą ar atskleidimą tuo metu, kai ta informacija naudojama ar atskleidžiama laikantis nustatytų taisyklių. Kiekvieno paciento sveikatos informacija laikoma atskiroje paciento sveikatos istorijoje ir Įstaigos informacinėje sistemoje. Su paciento sveikatos informacija gali susipažinti tik gydytojai ir kiti Įstaigos darbuotojai, bet tik tiek kiek reikia jų teikiamoms sveikatos priežiūros paslaugoms.
11. Darbuotojai yra įpareigoti saugoti paciento informacijos konfidencialumą savo pareigų aprašymuose. Darbuotojai taip pat yra pasirašę konfidencialumo sutartis.
12. Pacientų sveikatos istorijos ir kita su pacientų sveikata susijusi informacija privalo būti laikoma ten, kur ją gali prižiūrėti darbuotojai, taip, kad jos nepamatytų ir negalėtų prieiti pašaliniai asmenys, pvz., nepaliekama be priežiūros ant registratūros stalo, laukiamojo stalo ar kitose viešose vietose, gydytojų kabinetuose ir kt.
13. Personaliniai kompiuteriai yra prižiūrimi taip, kad jų ekranuose esančios paciento informacijos negalėtų matyti pašaliniai asmenys. Gydytojai ir kitas medicinos personalas užtikrina, kad receptai, sveikatos istorijos ir su pacientu susijusi kita informacija būtų paliekama saugioje vietoje, kai jie išeina iš kabineto konsultacijos metu arba, kai jie nedirba.
14. Spausdintuvai ir elektroninio ryšio priemonės, kuriomis gali būti gaunama konfidenciali informacija apie pacientą, yra tokiose vietose, kur prie jų gali prieiti tik darbuotojai, turintys teisę dirbti su konfidencialia informacija. Visi dokumentai, turintys konfidencialią informaciją, siunčiami tik šifruoti, patikrinus gavėjo, kuriam yra skirta informacija, adresą, elektroninio pašto adresą ir pan.
15. Darbuotojai turi neužmiršti, kad pokalbius laukiamajame gali išgirsti pacientai, todėl darbuotojai turi vengti šioje vietoje aptarinėti konfidencialią ir jautrią paciento informaciją. Gaunamą paciento informaciją (paštu) ir diagnostinių tyrimų rezultatus (elektroniniu paštu) atidaro ir paskirsto atsakingas darbuotojas taip, kad jos nematytų neturintys teisę su jais susipažinti.
16. Jokia informacija, esanti paciento sveikatos istorijoje ar kitur įstaigoje, nėra atskleidžiama, perduodama ar bet koku kitu būdu persakoma tretiesiems asmenims be paciento sutikimo, išskyrus teisės aktais nustatytus atvejus, kai leidžiama atskleisti paciento sveikatos informaciją be jo sutikimo.
17. Priėjimas prie konfidencialios paciento informacijos (leidimas naudotis informacija) leidžiamas tik asmenims, kuriems "reikia žinoti" tą informaciją savo pareigoms įstaigoje atlikti. Vietos, kur konfidenciali informacija laikoma ir aptariama žodžiu, prieinamos tik įgaliotam personalui. Su informacija apie pacientą, kuri gali būti įrašyta į sveikatos istoriją ar neįrašyta, turi būti elgiamasi taip pat konfidencialiai, kaip ir su sveikatos istorija.
18. Siekiant užtikrinti tinkamą ir savalaikę paciento priežiūrą, darbuotojai turi tarpusavyje aptarti paciento sveikatos informaciją. Tokie aptarimai gali vykti tik tarp darbuotojų, turinčių teisę susipažinti su paciento informacija ir tokiose vietose, kur jos negalėtų nugirsti pašaliniai asmenys. Keičiantis žodine informacija darbuotojai turi užtikrinti, kad jos neišgirstų pašaliniai, kurie nedalyvauja paciento priežiūroje ir neturi teisės tokios informacijos girdėti. Darbuotojai turi labai stengtis, kad užtikrintų konfidencialumą pasidalindami paciento informacija tose vietose, kur vyksta gydymas, kalbant telefonu ir bendrose visiems prieinamose vietose, tokiose, kaip koridoriai. Kalbant viešojoje vietoje su pacientu ar jo šeimos nariais ar kitų pokalbių atveju turi būti

kalbama kiek galima prislopintu balsu ir vengiama minėti paciento ar jo šeimos narių pavardes, kad to neišgirstų netoli esantys pašaliniai asmenys.

19. Ypatingai atsargiai aptarinėjama konfidenciali paciento informacija telefonu ir tik įsitikinus, kad tai yra asmuo ar įstaiga, kuriai gydymo tikslais (ar apmokėjimo) perduodama informacija. Jeigu darbuotojas nėra tikras dėl asmens tapatumo, su kuriuo kalba, jis turi baigti pokalbį ir prašomą informaciją perduoda perskambinęs adresatui. Darbuotojas gali atskleisti konfidencialią informaciją telefonu tik skubiais atvejais. Telefonu informacija apie pacientą kitiems asmenims neteikiama.

IV SKYRIUS PACIENTO INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS

20. Konfidenciali paciento informacija kitiems asmenims suteikiama tik turint rašytinį paciento sutikimą, kuriame yra nurodyta tokios informacijos suteikimo pagrindas ir naudojimo tikslai, išskyrus atvejus, kai pacientas sveikatos istorijoje (paciento informavimo ir valios pareiškimo lape) yra pasirašytinai nurodęs, koks konkretus asmuo turi teisę gauti tokią informaciją. Asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems gydant ar slaugant pacientą, atliekantiems paciento sveikatos ekspertizę, be paciento sutikimo konfidenciali informacija suteikiama tais atvejais ir tiek, kiek tai būtina paciento interesams apsaugoti. Kai pacientas laikomas negalinčiu protingai vertinti savo interesų ir nėra jo sutikimo, konfidenciali informacija suteikiama paciento atstovui, sutuoktiniui (partneriui), tėvams (įtėviams) ar pilnamečiams vaikams tiek, kiek tai būtina paciento interesams apsaugoti.

V SKYRIUS PACIENTO INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS BE PACIENTO SUTIKIMO

21. Be raštiško paciento sutikimo teisės aktų nustatyta tvarka konfidenciali informacija suteikiama tik tarnybiniais tikslais valstybės institucijoms, kurioms Lietuvos Respublikos įstatymai suteikia teisę gauti konfidencialią informaciją apie pacientą:
 - 21.1. sveikatos priežiūros įstaigoms, kuriose yra ar buvo gydomas, slaugomas pacientas, atliekama jo sveikatos ekspertizė ar pacientas užsiregistruoja sveikatos priežiūros paslaugoms gauti;
 - 21.2. institucijoms, kontroliuojančioms sveikatos priežiūros paslaugų teikimą;
 - 21.3. Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisijoms jų funkcijoms vykdyti;
 - 21.4. teismui, prokuratūrai, ikiteisminio tyrimo įstaigoms, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei kitoms institucijoms, kurioms tokią teisę suteikia Lietuvos Respublikos įstatymai.
22. Visos šios institucijos ar įstaigos pateikia vadovo arba jo įgalioto asmens, ar komisijos pirmininko, pasirašytą prašymą, pavedimą, sprendimą ar kitą dokumentą, kurį tokiais atvejais reikia pateikti pagal tų institucijų ar įstaigų darbą reglamentuojančius teisės aktus.
23. Gavus prašymą pateikti informaciją apie pacientą, pirmiausia patikrinamas jo atitikimas teisės aktų reikalavimams. Jei prašymas teisės aktų reikalavimų neatitinka, informacija neteikiama, nurodant informacijos neteikimo priežastis. Atitinkantis teisės aktų reikalavimus prašymas perduodamas paciento gydytojui. Įstaiga turimą informaciją apie pacientą pateikia ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos. Teikiamą informaciją apie pacientą pasirašo gydantis gydytojas, o lydraštį pasirašo Įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.
24. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, įstaiga informaciją apie pacientą pateikia savo iniciatyva, nesant prašymo ir be paciento sutikimo:
 - 24.1. teisėsaugos institucijoms - apie sužalotus pacientus, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika;
 - 24.2. policijai apie smurtą patyrusį pacientą;
 - 24.3. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai turint duomenų apie galimą vaiko teisių pažeidimą, nurodytą Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme:

- 24.3.1. psichologinis, fizinis, seksualinis smurtas prieš vaiką,
- 24.3.2. vaiko nepriežiūra,
- 24.3.3. apie likusius be tėvų globos nepilnamečius vaikus,
- 24.3.4. būtinumą ginti nepilnamečių teises ir teisėtus interesus (dėl tėvų ligos, mirties, išvykimo ar dingimo, tėvų atsisakymo atsiimti vaikus iš gydymo įstaigų ar panašių priežasčių);
- 24.4. apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančius pacientus ir smurtą patyrusius pacientus – Specializuotos kompleksinės pagalbos centrui Specializuotos kompleksinės pagalbos centrui nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo paciento kreipimosi į sveikatos priežiūros įstaigą perduodami smurtą artimoje aplinkoje ar jo pavojų patiriančio paciento vardas, pavardė, telefono ryšio numeris ir elektroninio pašto adresas.
- 24.5. kai nustatoma pavojinga infekcinė liga, lytiškai plintanti liga, sunkus nelaimingas atsitikimas darbe ir kt. atitinkamoms institucijoms bei kitais įstatymų nustatytais atvejais.
- 25. Gydytojas ar kitas sveikatos priežiūros specialistas, nustatęs aukščiau numatytas sąlygas informacijos pateikimui, nedelsiant apie tai informuoja Įstaigos administraciją, kuri parengia pranešimą atitinkamoms institucijoms. Esant skubiems atvejams ir nesant galimybės skubiai pranešti įstaigos administracijai, gydytojas ar kitas sveikatos priežiūros specialistas pats privalo nusiųsti pranešimą atitinkamoms institucijoms.
- 26. Informacija apie pacientą gali būti pateikiama šiais būdais:
 - 26.1. įteikiant institucijos įgaliotam asmeniui, tiesiogiai atvykusiam į sveikatos priežiūros įstaigą ir pateikusiam asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą;
 - 26.2. suteikiant informaciją apie pacientą žodžiu ikiteisminio tyrimo įstaigų, kai šios vykdo dingusių asmenų paiešką, įgaliotam asmeniui, tiesiogiai atvykusiam į sveikatos priežiūros įstaigą ir pateikusiam Prašymą bei parodžiusiam pareigūno tarnybinį pažymėjimą ar kitą dokumentą, patvirtinantį asmens tapatybę ir atstovavimą ikiteisminio tyrimo įstaigai;
 - 26.3. siunčiant registruota pašto siunta;
 - 26.4. siunčiant per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinę sistemą;
 - 26.5. siunčiant per sveikatos priežiūros įstaigų integruotas informacines sistemas (į sritį, skirtą autentifikuotiems jos naudotojams);
 - 26.6. elektroniniu paštu – tik tokiais atvejais, kai Įstaiga ir institucija, gaunanti informaciją apie pacientą, naudoja dvipusius šifravimo raktus elektroninio pašto ryšiui koduoti (asimetrinis kodavimas) arba kai dokumentas su asmens duomenimis yra užrakinamas slaptažodžiu, kuris pateikiamas atskirai el. laiško adresatui arba asmeniui, kuriam perduodami asmens duomenys;
 - 26.7. siunčiant kitais būdais, užtikrinančiais 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (OL 2016 L 119, p. 1), nustatytus asmens duomenų apsaugos reikalavimus.

VI SKYRIUS

TEISĖ Į PRIVATUMĄ IR TREČIOS ŠALIES DALYVAVIMAS TEIKIANT ŠEIMOS MEDICINOS PASLAUGAS

- 27. Paciento teisė į privatumą Įstaigoje užtikrinama pacientui teikiant sveikatos priežiūros paslaugas (apžiūrint pacientą, atliekant jam tyrimus, taikant gydymą, įgyvendinant sveikatos stiprinimo priemones ir pan.), renkant paciento sveikatos informaciją bei kitus gyvenimo faktus tiek, kiek to reikia ligai diagnozuoti, gydyti ar pacientui slaugyti, naudojant, saugant ir atskleidžiant turimą paciento sveikatos informaciją. Konsultacijų metu stengiamasi maksimaliai užtikrinti paciento privatumą: uždaromos konsultacijų kabineto durys, apžiūros kušetės uždengiamos širmomis. Kiti darbuotojai prieš įeidami į konsultacijų kabinetą, kai ten yra pacientas, turi pasibelsti ir laukti pakvietimo arba prieš įeinant paskambinti telefonu.

28. Apsilankymo pas šeimos gydytoją metu leidžiama dalyvauti kitiems medicinos darbuotojams (pvz., slaugytojoms) tik gavus žodinį paciento sutikimą. Jeigu paciento gydytojo apžiūros metu pageidauja dalyvauti paciento, vyresnio nei 16 metų giminaitis ar kitas artimas asmuo, šeimos gydytojas privalo su pacientu pabendrauti individualiai ir įsitikinti, kad trečiojo asmens dalyvavimas atitinka paciento valią. Pacientui sutinkant, kad jo giminaitis ar kitas artimas asmuo dalyvautų apžiūroje, šis asmuo pakviečiamas į gydytojo kabinetą. Pacientui nesutinkant, medicinos personalas mandagiai informuoja trečiąjį asmenį, kad jis dalyvauti paciento apžiūroje negalės, paaiškindami, kad individuali konsultacija bus naudingesnė pacientui. Jeigu konsultacijos pradžioje pacientas, vyresnis nei 16 metų pats pageidauja, kad kartu su juo konsultacijoje dalyvautų jam artimas asmuo, paciento prašymas tenkinamas.
29. Konsultacijoje kartu su pacientu gali dalyvauti vienas trečiasis asmuo, išskyrus atvejus, kai paciento iki 18 metų apžiūroje pageidauja dalyvauti abu jo tėvai. Apie trečiojo asmens dalyvavimą paciento apžiūroje/konsultacijoje šeimos gydytojas turi atžymėti paciento istorijoje.

VII SKYRIUS

NUASMENINTA PACIENTO SVEIKATOS INFORMACIJA

30. Mokymo ir mokslo tikslams naudojama paciento informacija yra nuasmeninta, pašalinant ne tik pirminius ar akivaizdžius požymius, tokius, kaip paciento pavardė, adresas, gimimo metai, gydytojas, bet ir antrinius požymius, pagal kuriuos galima nustatyti paciento tapatumą (telefono numeris, elektroninio pašto numeris, socialinio draudimo numeris ir kt.). Saugoma paciento sveikatos informacija nuasmeninama duomenų rinkimo etape. Paslaugų kokybės gerinimui ir vidaus auditui naudojama pacientų informacija nereikalauja nuasmeninimo. Nuasmeninant saugomą sveikatos informaciją, pavyzdžiui, moksliniams tyrimams, tik įgalioti asmenys turi priėjimą prie kodų sąrašų ar kitų instrumentų, kurie susieja nuasmenintą informaciją su konkrečiais asmenimis ar pacientais.

VIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Už šio aprašo pažeidimus Įstaigos darbuotojai atsako Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
32. Šis aprašas peržiūrimas periodiškai (1 kartą per metus) arba įsigaliojus naujiems teisės aktams, reglamentuojantiems tvarkoje aprašomus procesus. Keitimus atlieka Tvarkos aprašo rengėjas.
-